

K neslučitelnosti výkonu funkce insolvenčního správce s výkonem (neuvolněného) člena rady obce a (neuvolněného) (místo)starosty

Podle § 9 odst. 1 písm. g) zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích (dále též „ZIS“), platí, že „*právo vykonávat činnost insolvenčního správce se insolvenčnímu správci pozastavuje dnem, kdy insolvenční správce začal vykonávat funkci člena vlády, člena orgánu územní samosprávy, s výjimkou neuvolněného člena zastupitelstva podle jiného právního předpisu, poslance nebo senátora anebo jinou volenou či jmenovanou veřejnou funkcí*“.

Podle § 14 odst. 1 ZIS platí, že „*insolvenční správce informuje ministerstvo o všech skutečnostech, které mohou vést k pozastavení práva podle § 9 nebo § 10, zániku práva podle § 12 nebo ke zrušení povolení nebo zvláštního povolení podle § 13 odst. 1; a to neprodleně, nejpozději však do 15 dnů ode dne, kdy nastala rozhodná skutečnost*“.

Vzhledem ke skutečnosti, že při praktické aplikaci shora uvedených ustanovení dochází k četným výkladovým problémům zejm. ve vztahu k (ne)slučitelnosti funkce insolvenčního správce s výkonem (neuvolněného) člena rady obce a (neuvolněného) (místo)starosty, dovoluje si Ministerstvo spravedlnosti (dále též „*ministerstvo*“) pro upřesnění uvést následující.

Výkon funkce (neuvolněného) člena rady obce, případně (neuvolněného) (místo)starosty obce zakládá inkompatibilitu s výkonem činnosti insolvenčního správce, byť tyto jsou po dobu výkonu svých funkcí zároveň členy zastupitelstva obce.

Výjimka obsažená v § 9 odst. 1 písm. g) ZIS, tj. výjimka pro „*neuvolněného člena zastupitelstva podle jiného právního předpisu*“, se vztahuje toliko k funkci řadového neuvolněného člena zastupitelstva obce, nikoliv již k funkci neuvolněného člena rady či neuvolněného (místo)starosty obce (byť tyto jsou po dobu výkonu svých funkcí zároveň členy zastupitelstva obce). To znamená, že podmínka *jiné volené či jmenované veřejné funkce* (s ohledem na výše uvedenou výjimku) neplatí pouze ve vztahu k volenému řadovému neuvolněnému členu zastupitelstva obce, když opačný závěr se jeví jako rozporný s obecnou interpretační zásadou, podle níž je výjimky z pravidla třeba vykládat restriktivně.

Zužující pojetí předmětné výjimky je navíc souladné se smyslem a účelem dotčeného ustanovení, když (v něm zakotvenou) inkompatibilitu výkonu činnosti insolvenčního správce s výkonem (některých) veřejných funkcí zjevně determinuje (s akcentem na veřejnoprávní přesah činnosti insolvenčního správce a možný střet zájmů) právě podíl na veřejné moci; vliv řadového (neuvolněného) zastupitele na řízení obce je oproti (neuvolněnému) radnímu či (neuvolněnému) (místo)starostovi obce bezesporu výrazně limitován; u těchto lze proto, s ohledem na shora uvedené, považovat za důvodné a přiměřené (na rozdíl od funkce neuvolněného řadového zastupitele obce), aby vylučovaly výkon profese insolvenčního správce (tyto je tak bez dalšího nutno podřadit pod „*jinou volenou či jmenovanou funkcí*“).

Lze tedy uzavřít, že výkon funkce (neuvolněného) člena rady obce, případně (neuvolněného) (místo)starosty obce zakládá inkompatibilitu s výkonem činnosti insolvenčního správce. Zahájí-li tak insolvenční správce výkon takové funkce, je povinen (na rozdíl od situace, kdy zahájil toliko výkon funkce řadového neuvolněného člena zastupitelstva) o této skutečnosti v souladu s § 14 odst. 1 ZIS ministerstvo informovat, když se jedná o skutečnost, jež je důvodem k pozastavení práva vykonávat činnost insolvenčního správce podle § 9 odst. 1 písm. g) ZIS. V opačném případě může dojít k naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 36b odst. 1 písm. c) ZIS.

Naopak členství neuvolněného člena zastupitelstva ve výborech zastupitelstva obce, resp. komisích rady obce, inkompatibilitu s výkonem činnosti insolvenčního správce nezakládá.

Výbory zastupitelstva obce, resp. komise rady obce totiž nelze podřadit pod pojem „*orgán územní samosprávy*“ užitý v § 9 odst. 1 písm. g) ZIS, když tímto je nutno rozumět toliko (samostatný) orgán obce (zákonodárce totiž rozlišuje mezi „*orgány obce*“ a „*orgány těchto orgánů*“, neboť pojednání o výborech zastupitelstva obce, resp. o komisích rady obce zařadil do hlavy V., nazvané „*orgány zastupitelstva obce a rady obce*“; předcházející hlava IV. se zabývá samotnými orgány obce tak, jak jsou vyjmenovány v § 5 zákona o obcích); jde-li o možné podřazení pod pojem „*jiné volené či jmenované funkce*“, pak v tomto případě (jak již bylo shora uvedeno) inkompatibilitu výkonu činnosti insolvenčního správce s výkonem (některých) veřejných funkcí determinuje (s akcentem na veřejnoprávní přesah činnosti insolvenčního správce a možný střet zájmů) právě podíl na veřejné moci. Výbory zastupitelstva obce, resp. komise rady obce se však na veřejné moci (přímo) nikterak podílet nemohou, když jim zákon nesvěřuje žádnou rozhodovací pravomoc [výbory mají povahu iniciativních a kontrolních orgánů zastupitelstva obce; komise mají povahu iniciativních a poradních (konzultačních) orgánů rady obce].

S ohledem na uvedené tak lze uzavřít, že členství neuvolněného člena zastupitelstva v takovém výboru, resp. v takové komisi nezakládá inkompatibilitu s výkonem činnosti insolvenčního správce. O této skutečnosti tak není insolvenční správce povinen ministerstvo ve smyslu § 14 ods. 1 ZIS informovat.

Upozornění: toto sdělení neobsahuje obecně závazný výklad právních předpisů. Jedná se o prezentaci výkladu právních předpisů Ministerstvem spravedlnosti jakožto orgánu moci výkonné příslušným k aplikaci ZIS, která je činěna v souladu se zásadou dobré správy a služby veřejnosti za účelem posílení předvídatelnosti aplikační praxe ministerstva a tím posílení právní jistoty adresátů dotčených právních předpisů.